

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/302/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211223213
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hušeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4211223213.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, zastúpená konateľom a advokátom Mgr. Tomášom Kušnírom, proti odporcovi: H. Z., nar. XX.XX.W., naposledy bytom E., H.. E. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom Zuzanou Bölcsovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Komárno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zastúpený HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, zastúpená konateľom a advokátom JUDr. Rudolfom Priečinským, o zaplatenie sumy 118,50 Eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 8C/46/2013-78 zo dňa 11. februára 2013 v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku, ktorým súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvého stupňa v tejto časti na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie vo veci zastavil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 15.12.2011 domáhal od odporcu zaplatenia sumy 118,50 Eur s príslušenstvom. Právny zástupca navrhovateľa dňa 21.08.2012 oznámil súdu, že svoj návrh proti odporcovi berie v plnom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Dňa 07.06.2012 Spotrebiteľské združenie OSA oznámilo súdu svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, súčasne vzniesol námietku premlčania a zároveň si uplatnil si trovy konania. Súd prvého stupňa vzhľadom na späťvzatie návrhu navrhovateľa konanie bez ďalšieho zastavil. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) OSP. Súd prvého stupňa trovy konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal dôvodiac tým, že jeho trovy nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, pretože vedľajší účastník vo veci nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcu a o vstupe do konania odporca nemal doposiaľ ani vedomosť. Odporcov pobyt nie je známy. Oznámil len vstup do konania (ako v nespočetnom množstve sporov na tunajšom súde), o predmete konania nemal žiadnu vedomosť (oznámenie vstupu do konania je v množstve vecí na tunajšom súde totožné a všeobecné). Vedľajší účastník sa sám, dobrovoľne rozhodol vstúpiť do konania. Právny zástupca vedľajšieho účastníka si uplatnil trovy konania, ktoré nevyčísliť (čl. 51 v spise). Súd považoval spôsob konania právneho zástupcu - oznámenie o vstupe združenia do konania, žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania za neobvyklé (rovnakým spôsobom vstup do množstva vecí o čom má súd vedomosť zo svojej rozhodovacej činnosti). Ďalej uviedol, že vo vznesenej námietke premlčania právnym zástupcom vedľajšieho účastníka sa neuvádzajú žiadne konkrétne námietky, ktoré by sa vzťahovali na konkrétnu

vec, sú uvádzané len všeobecne formulované tvrdenia. V danom prípade možno konštatovať, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania (čl. VI. Stanov).

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal včas odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu v časti výroku, ktorým mu súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania. Namietal, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne aplikoval ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) OSP. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazal navrhovateľa povinnosťou zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Alternatívne navrhol aby, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Ďalej namietal, že zo späťvzatia návrhu na začatie konania nevyplýva, z akého dôvodu vzal navrhovateľ svoj návrh späť. Podstatným pre právne posúdenie veci je, že nárok uplatňovaný navrhovateľom nebol uplatňovaný dôvodne, resp. bol premlčaný. Súd prvého stupňa mal preto v tomto prípade rozhodnúť o trovách konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojim nedôvodne podaným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Mal za to, že tým, že navrhovateľ zoberal žalobu v celom rozsahu späť, zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, pričom sa tak nestalo pre správanie odporcu. Uviedol, že spotrebiteľské združenie OSA je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Táto ochrana spotrebiteľských práv sa realizuje prostredníctvom zastupovania spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní, či vstúpení do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Ďalej uviedol, že výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť je absurdný a najmä odporujúci zákon SR a tiež predpisom EÚ, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne, účelne a efektívne chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy spotrebiteľov, a teda ani plniť základnú úlohu spotrebiteľského združenia stanovenú legislatívou SR a EÚ. Zdôraznil, že bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je možné a pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný obdobne ako boli neúspešní mnohí spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky v prevažnej väčšine zo spotrebiteľských zmlúv, ktoré navyše obsahovali aj neprijateľné podmienky. Mal za to, že je dôvodné, aby vedľajšiemu účastníkovi boli priznané trovy konania, keďže nie je vylúčené, aby si vedľajší účastník, ak zostane až do právoplatného skončenia veci, nemohol uplatniť jemu vzniknuté trovy. Zdôraznil, že nie je možné odoprieť vedľajšiemu účastníkovi právo dať sa zastúpiť advokátom. Na podporu svojich tvrdení poukázal na početné rozhodnutia krajských súdov ako aj na rozsudok Súdneho dvora zo dňa 22.12.2010, vo veci C - 279/09 DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft GmbH proti Spolkovej republike Nemecko. Konštatoval, že nahradenie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi je najvyššie spravodlivé, nakoľko mu jednak s bránením práv spotrebiteľa (odporcu) vznikli reálne náklady a jednak ako prevenciu pred konaním navrhovateľa, ktorý zneužíva nízke právne vedomie spotrebiteľov (vrátane odporcu) tým, že skupuje premlčané pohľadávky a tie následne žaluje spoliehajúc sa, že odporcovia (spotrebiteľia) nevedia o možnosti vznesenia námietky premlčania a právne služby advokáta si nemôžu dovoliť. Záverom uviedol, že pokiaľ sa odvolací súd stotožní s názorom súdu prvého stupňa, vedľajší účastník navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) OSP konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 29,29 Eur s DPH za jeden úkon právnej služby /odvolanie/ vrátane režijného paušálu.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa vyjadril navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Podľa jeho názoru vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa § 25 Zák. č. 250/2007 Z. z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cob/259/2011, ktorý v oboch prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Mal za to, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné. Obdobný

právny názor vyjadril aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 17Co/164/2012. Ďalej uviedol, že má vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Navyše vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu, čím konanie predlžuje a navyšuje trovy konania. Rovnaký právny názor vyslovil aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co/141/2012. Mal za to, že paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Obdobný právny názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 17Co/91/2012. Namietal, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 150 OSP. Zdôraznil, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Obdobný názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 78/03, ako aj v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012. Ďalej uviedol, že združenie odporcu v konaní nezastupuje. Podobný právny názor zastal aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 13Co/40/2012 a v rozhodnutí sp. zn. 13Co/35/2012. Ďalej dôvodil, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Podľa jeho názoru, konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, na ktorú skutočnosť súd správne prihliadol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie uviedol, že tento považoval za nedôvodný a nespĺňajúci podmienky prejudiciálneho konania. Podľa jeho názoru z prejudiciálneho konania je vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, t.j. Súdny dvor EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, a to ani v prípade, ak by bolo v rozpore s právom Európskej únie, nakoľko preskúmaním vnútroštátneho práva by prekročil svoje právomoci. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012. Poukázal aj na skutočnosť, že vedľajší účastník sa prezentuje ako organizácia na ochranu spotrebiteľov, avšak z urputnej snahy o predloženie prejudiciálnych otázok na SD EÚ ohľadom nároku združenia na ochranu spotrebiteľa na náhradu trov konania, možno nadobudnúť skôr dojem ochrany svojich záujmov. Mal za to, že návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky na SD EÚ je nedôvodný a účelový, nakoľko posúdenie priznania náhrady trov konania patrí jednoznačne do právomoci vnútroštátneho súdu. Zároveň si navrhovateľ uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,33 Eur s DPH, ktoré pozostávajú z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 9,96 Eur s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu vo výške 9,37 Eur s DPH.

Opatrovník odporcu sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku, ktorým súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP a vec mu vrátiť v tejto časti na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ustanovenie § 146 ods. 2 vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia podľa prvej vety uvedeného ustanovenia sa však

hodnotí iba podľa procesného výsledku. Druhá veta tohto ustanovenia je výnimkou z aplikácie § 146 ods. 2 prvá veta.

Otázka zavinenia zastavenia konania má pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa vyššie uvedeného ustanovenia osobitný význam - pokiaľ totiž účastník konania zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, súd prizná ostatným účastníkom konania (druhej procesnej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie ich práva. Vo všeobecnosti zavinenie toho, že konanie muselo byť zastavené, môže spočívať v rozmanitých okolnostiach, napríklad v tom, že účastník podal návrh na začatie konania vo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté alebo že podal návrh proti tomu, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania alebo že vzal návrh na začatie konania späť. Pri riešení otázky, či účastník konania zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, treba vychádzať výlučne z procesného hľadiska a so zreteľom na procesný výsledok.

O prípad zavinenia zastavenia konania v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá OSP nejde vtedy, ak dôvodom pre zastavenie konania bolo späťvzatie takého návrhu, ktorý bol podaný dôvodne a navrhovateľ ho vzal späť len so zreteľom na správanie odporcu (spočívajúce napríklad v tom, že odporca až na základe proti nemu smerujúceho návrhu pristúpil k splneniu povinnosti označenej v návrhu); v takom prípade sa uplatní ustanovenie § 146 ods. 2 veta druhá OSP. Ak nie je daný dôvod pre postup podľa § 146 ods. 2 OSP, platí, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ bolo zastavené (§ 146 ods. 1 písm. c) OSP).

Podľa § 221 ods.1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP Ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonomnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. Ústavy a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V danej právnej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 169 ods. 1 OSP, týmto svojim postupom odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom, keď jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre absenciu dôvodov.

Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku, ktorým súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec vrátiť v tejto časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa nevyplýva, ako súd pri rozhodovaní o náhrade trov účastníkov konania vyhodnotil zastavenie konania z hľadiska zodpovednosti zavinenia účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie tohto konania vo vzťahu navrhovateľa a odporcu, tiež z neho nevyplýva ako následne vyhodnotil zastavenie konania z hľadiska zodpovednosti zavinenia účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo vzťahu navrhovateľa a vedľajší účastník na strane odporcu.

Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že z ustanovení § 137 a nasl. OSP vyplýva, že právo na náhradu trov konania majú najmä účastníci konania (navrhovateľ, odporca). Zákon však explicitne nevylučuje, aby súd priznal náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi, avšak pri priznaní týchto trov musí súd dôsledne skúmať, či uplatnené trovy vedľajšieho účastníka sú účelne vynaložené a hospodárne.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne rozhodne vo veci v zmysle ustanovenia § 226 OSP, podľa ktorého je viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozhodnutí a zároveň svoje rozhodnutie aj relevantne odôvodní v súlade s ustanovením § 169 ods. 1 OSP.

Odvolací súd rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.